

Rīgas Stradiņa universitāte
Psiholoģijas laboratorija
Testu un aptauju reģistrs

1. Instrumenta nosaukums latviešu valodā, autora vārds uzvārds, adaptācijas vai izveides gads:

Melburnas Lēmumu Pieņemšanas Aptauja (*Mann et al.*, 1997) adaptēja Paula Sprudzāne (2023)

2. Instrumenta nosaukums oriģinālvalodā (adaptētajam instrumentam), autora vārds uzvārds, izveides gads:

The Melbourne Decision Making Questionnaire (*Mann et al.*, 1997)

3. Instrumenta vispārīgs raksturojums (ko mēra, cik un kādas skalas un jautājumi, atbilžu sniegšanas forma, atslēga jeb atbilžu interpretācija u.c.):

Melburnas lēmumu pieņemšanas anketa (*Melbourne Decision Making Questionnaire, MDMQ*) ir psiholoģisks novērtēšanas rīks, kas paredzēts, lai novērtētu indivīda lēmumu pieņemšanas stilu un procesus. To izstrādāja psiholoģijas jomas pētnieki, lai saprastu, kā cilvēki pieiet lēmumu pieņemšanai.

Aptaujā ir 4 skalas:

1. Modrība: Šī skala mēra indivīda tendenci būt piesardzīgam, sistemātiskam un analītiskam lēmumu pieņemšanā. Augsts punktu skaits norāda uz to, ka pirms izvēles izdarīšanas dod priekšroku rūpīgām pārdomām.
2. Prokrastinācija: Šī skala novērtē tendenci atlikt vai izvairīties no lēmumu pieņemšanas. Augsts punktu skaits liecina par lielāku neizlēmību vai vilcināšanos.
3. Atbildības novelšana: Ar šo skalu mēra tieksmi deleģēt lēmumu pieņemšanu citiem vai izvairīšanos no atbildības par lēmumu pieņemšanu. Augsts punktu skaits norāda uz lielāku paļaušanos uz citiem lēmumu pieņemšanā.
4. Pastiprināta modrība: Šī skala mēra indivīda tieksmi būt pārmērīgi piesardzīgam un pārlietu noraizēties par kļūdu pieļaušanu lēmumu pieņemšanā. Augsti šīs skalas rādītāji norāda uz paaugstinātu trauksmes un perfekcionisma līmeni, kad runa ir par lēmumu pieņemšanu. Cilvēki ar augstiem šīs skalas rādītājiem var būt tendēti šaubīties par izvēlēm un var izjust ar lēmumu pieņemšanu saistītu stresu.

Vērtēšana: Dalībnieki atbild uz anketas jautājumiem, rakstiski vai elektroniski aizpildot anketu, un viņu atbildes tiek vērtētas, lai noteiktu viņu relatīvo punktu skaitu iepriekš minētajās četrās skalās.

Interpretācija: Interpretējot MLPA, ir jāņem vērā šo skalu relatīvie rādītāji. Piemēram, cilvēkam, kuram ir augsti rādītāji gan modrības, gan pastiprinātas modrības skalās, var būt piesardzīgs un uz trauksmi orientēts lēmumu pieņemšanas stils. Turpretī personai ar augstiem rādītājiem prokrastinācijas un atbildības novelšanas skalās var būt grūtības gan ar laicīgu un kvalitatīvu lēmumu pieņemšanu, gan ar atbildības uzņemšanos par tiem.

Kopumā MLPA palīdz indivīdiem un pētniekiem izprast savus unikālos lēmumu pieņemšanas modeļus, stiprās puses un potenciālās jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi. Tas var sniegt ieskatu par to, kā lēmumu pieņemšanas stili var ietekmēt dažādus dzīves aspektus, piemēram, karjeras izvēli, attiecības un ikdienas lēmumu pieņemšanas procesus.

4. Informācija par instrumenta lietošanas noteikumiem:

Aptaujas latviskotā versija ir Psiholoģijas laboratorijas rīcībā. No adaptētājas saņemta informācija, ka aptauja ir brīvi pieejams lietošanai pētniecībā. Lūdzam sekot aktuālajai autortiesību informācijai Jūsu aptaujas izmantošanas brīdī un, ja gadījumā aptauja vairs nav brīvpieejas, lūdzam vērsties pie oriģināla autora un saņemt atļauju izmantot adaptēto instrumentu sava darba vajadzībām. Rakstiski saņemtā atļauja ir jāiesūta Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgajai kontaktpersonai (skat. reģistra web). Pēc tam, balstoties uz no oriģināla autora saņemto informāciju un Jūsu iesniegumu, izsniegsim Jums instrumentu.

5. Pamatinformācija par adaptētā vai izveidotā instrumenta psihometriskajiem rādītājiem (piem. Kronbaha alfas koeficients) un/vai izlases raksturojums:

Modrība:

M=0,78; SD=2,48; alfa 0,78

Atbildības novelšana:

M=6,91; SD=3,22; alfa 0,85

Prokrastinācija:

M=5,27; SD=2,71; alfa 0,81

Pastiprināta modrība:

M=6,45; SD=2,36; alfa 0,68

Informācija sagatavota RSU Psiholoģijas laboratorijā.

Ja Jums rodas jautājumi par šo aprakstu, interesē RSU adaptētie vai izveidotie instrumenti, to pieejamība, izmantošanas iespējas, kā arī rodas jebkuri jautājumi saistībā ar testu un aptauju reģistru, sazinieties ar Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgo kontaktpersonu. Kontaktinformāciju meklējiet reģistra mājas lapā: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>